Төрөөбүт түөлбэбит чэчирии сайыннын!

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2004 сыл ОЛУННЬУ 5 КҮНЭ ЧЭПЭЙЭР № 13 (9176)

Съезд делегаттара кэпсиллэр

САЙДЫЫ САҒАХТАРА ХАЙЫ-ҮЙЭ КӨҺҮННҮЛЭР

Культура эйгэтэ... Таһыттан оонньуу-күлүү, көр-нар доҕуһуоллаах курдук көстүбүтүн иһин, ис-иһигэр киирдэхэ син атын үлэлэр курдук түбүктэх, сылаалаах, эриирдэх-мускуурдаах. 1953 сыл бэс ыйын 9 күнүгэр ССКП обкомун уураабынан Саха сиригэр Культура министерствота тэриллибитэ. Культура эйгэтигэр үлэ саҕаламмыта 50 сылын үбүлүөйүн республика салаатата СР норуоттарын духуобунай культураларын деятеллэрин VII съезһинэн бэлиэтиигэ быһаарбыта. Бу үйэ ангарыгар үтүмэн үгүс үлэ ыытыллан кэлбит. Ол курдук, 1984 сыллаахха Саха сиригэр профессиональнай искусство сайдыытыгар алта эрэ профессиональнай коллектив: Нерюнгритаабы Актер уонна куукула театра, государственнай филармония, Ньурбатаабы драматическай театр, Дьокуускайдаабы музыкальнай театр, Саха театра уонна Нуучча драматическай театра үлэлэбит буоллахтарына күн бүгүн республика үрдүнэн 11 коллектив (олор истэригэр государственнай цирк, "Туймаада" ансамбль, Эстрада театра, Юмор уонна сатира театра) үгүс көрөөччүү түмэн айымньылаахтык үлэлии-хамсыы олороллор. Оттон республикаҕа культура эйгэтигэр профессиональнай үөрэхтээһиннэгэ 1984 сыллаахха үс эрэ үөрэх кыһата: культурнай-сырдатар училище, Дьокуускайдаабы музыкальнай уонна художественнай училищелар баар эбит буоллахтарына билигин 10 орто анал уонна үрдүк үөрэх кыһалара эдэр дьону үөрүйаллар, улахан айаннга кынаттыыллар. Бу да көрдөрүүлэринэн республикабытыгар 50 сыл иһигэр сүнкэн үлэ барбытын киһи итэҕэйэр.

Тохсунньу 21 – 25 күннэригэр Дьокуускай куораттыа буолбут бу улахан дьаһалга биһиги улууспутуттан сэттэ делегат уонна түөрт ыҥырыылаах ыалдьыт баран кыттан кэллилэр. Олунньу 2 күнүгэр "Саҥа олох" РИХ ГУ редактор-директора Г.Г.Попов кабинетыгар Чурапчы улууһуттан барбыт делегация кэлэн съезд үлэтин түмүгүнэн "төгүрүк остуол" үлэтигэр кытыннА. Бастакынан тылы культура управлениетын начальника Дмитрий Дмитриевич ПОПОВ ылла:

– Барыта 400 делегат уонна 200 ыҥырыылаахтар кэлбиттэр. Республика таһыттан кэлбит ыалдьыттар ортолоругар РФ культуратын министрин солбуйаччы А.Г.Рахаев, Алтай Республикатын культураҕа уонна киинэҕэ министрэ И.И.Белеков, Илин Сибиирдээҕи государственнай культура уонна искусство академиятын ректора Р.И.Пшеничникова, Хакасия Республикатын культураҕа министрэ Н.М.Дьяченко, Бурятияттан культура министрин солбуйаччы Н.Т.Донсоронова уо.д.а кытыннылар. Тиийэллэ-питин кытта биһиги делегациябытыгар тэриллэлэри сыҥыардылар. Тутуу министерствотын, Опера уонна балет театрын коллективтара биһигини съезд устатын тухары арыаллаатылар. Бэйэбит өттүбүттэн туруорсуу түһүнан эттэххэ, 2005 сылтан улууспут киинигэр 60 мил.солк. суумалаах Культура уонна духуобунас киинин дьиэтин тутуутун көрдөстүбүт. Онуоха тутуу министрин солбуйаччы В.В.Расторгуев: "Үбэ-аһа кэһүннэр эрэ быһаарыахтыт", – диэн тылын биэрдэ.

Тохсунньу 22 күнүгэр Суорун Омоллоон аатынан СР Государственнай Опера уонна балет театрыгар съезһи үөрүүлээктик аһыыга СР Президенэ В.А.Штыров бэйэтин этиитигэр: "XX-с үйэ бүтүүтүгэр Саха Республикатыгар культура уонна духуобунас сайдыытыгар улахан хамсаһыннар бардылар. 10 кэлиҥнэ сылы мин "Үрүҥ кэмус үйэ" ("Серебряный век") диэн сыаналыыбын уонна инникитин даҕаны культура сайдыытыгар республика салаатын өттүттэн көмө, өйөбүл баар буолуо", – диэбитин съезд кыттыылаахтара үөрэ, долгуйа иһиттибит.

Бастакы күн 130-тан тахса киһи тыл этиитигэр кытыннА. Онно улуус аатыттан тыа сирин культуратыгар сокуон наадатын туһунан эппиппэр, улуустар бэрэстэбиитэллэрэ эмиэ өйөөн, ыытыстарын таһыннылар. Маны таһынан культура эйгэтигэр инвестиционнай программаны үлэлэтэргэ уонна хас биирдии улуус киинин аайы Культура киинин аһарга, ону аан бастакынан эмиэ культура деятеллэрин үүнэрбит Чурапчы улууһуттан саҕалыырга туруорустум. Маныаха культура министрэ А.С.Борисов тыа сирдэригэр болҕомтотун күүһүрдүө диэн эрэнэрбитин биллэрдим.

Тохсунньу 23 күнүгэр театр Овальнай саалатыгар делегаттар СР салаатын кытта көрсүһүүлэригэр Президент В.А.Штыров правительственнай наҕараадалары туттартаата. Республика культурата сайдыытыгар кылааттарын иһин элбэх киһи наҕараадаҕа тигистэ. Чурапчытаабы народнай театр директора В.П.Герасимов "СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ" ааты ылан бары даҕаны истингник үөрдүбүт, астынныбыт. Маны таһынан биһиги биир дойдулаахтарбыт, Государственнай Үнкүү театрын артыыһа Д. Артемьев "СР үтүөлээх артыыһа" ааты, РСФСР уонна Саха АССР үтүөлээх артыыһа П.М.Решетников тереппут кыыһа А.П.Решетникова "Куруубай хааннаах Кулун Куллустуур" олонхоҕо научнай үлэтин иһин Президент Гранын ыллылар.

Салгыы бу күн 2 ч. Национальнай библиотека историческай саалатыгар культура министрэ А.С.Борисов үрдүк наҕараадалары туттарыыта буолла. Биһиги театрбыт кылаабынай режиссера И.И.Бушков "СР культуратын туйгуна" бэлиэни тутта. Андрей Саввич бу эдэр режиссер туһунан олорор дьоҥҥо, бэйэтэ эмиэ астыммытын биллэрэн туран, билиһиннэрдэ.

Дмитрий Дмитриевич Попов кэнниттэн киин библиотечнай ситим директора Вера Аполлоновна ПЛАТОНОВА кэпсиир:

– Съезкэ барыта тоҕус секция үлэлээтэ. Мин "Проектное развитие в сфере культуры и искусства" диэн секциягаа сыыппытым. Тыл этэччилэр бары үп-харчы боппуруһуна туруорустулар. Биһиги библиотечнай

САЙДЫЫ САҒАХТАРА ХАЙЫ-ҮЙЭ КӨҺҮННҮЛЭР

(Бүтүүтэ. 1 стр. көр).

дьыала сайдыытыгар программа, үбүлээйин түһүнан эттибит. Бу съезд саамай торооостоох кэмигэ ыытылынна дии саныыбын. Бэрт кылгас кэм иһигэр тэрээһинии лаппа кыайбыттар. Транспорынан хаарчыйыыта, аһылыкка, түһэриигэ биирдэ да алҕассыыһа туттуу суох. Культурнай программалара наһаа кизиг, сонун. "Лебединое озеро" балет, "Кыыс Дэбилийэ" олонхо, "Эргиллиэм хайаан да" спектакль курдук республика сүүгэн туруорууларын көрен сөҕөн-махтайан кэллим. Съеһи үөрүүлээхтик аһыыта СР культуратын сайдыытыгар өр сылларга үгүө суобастаахтык үлэлээбит дьонтон аан бастакынан биһиги ветеран-үлэһиппитин, СР культуратын туйгунун Е.Е.Дьячковскаяны аатаан таһааран тыыннаах сибэкки туттарбыттара чахчы да барыбытын долгутта. Маны таһынан В.А.Штыров "Республика кизи туттар коллективтара" диэн туран эмиэ аан бастакынан Чыалларатааҕы эр дьон хорун ааттабытыттан эмиэ кими киэн туттар.

Салгыы съезд делегата, Чыалларатааҕы Ырыа киинин уусуран салайаччыта Светлана Афанасьевна БОРИСОВА съезд түһүнан санааларын үлэстэр:

— Бу үрдук таһымнаах барбыт съезтэн үгүү-элбэҕи билэн кэллим. Министр А.С.Борисов: "Тыа сиригэр үлэлиир коллективтары өйүөбүм", — диэн эппитэ санааны астыннарар, өссө үлэлиргэ-хамсыырга ыҥырар.

П.М.Решетников аатынан Чурапчытааҕы народнай театр кылаабынай режиссера, съезд делегата Иван Иванович БУШКОВ маннык эттэ:

— "Развитие профессионального искусства в современных условиях" диэн секцияҕа сыыһыттым. Элбэх проблеманы профессиональнай театрдар туруордулар. "Съезкэ культура уонна наука сибээстэрин түһүнан биир да киһи эппэтэ", — диэн сиэрдэх этии киирдэ. Бу секцияҕа араас эйгэ дьонун түмэн кэбиспиттэр, онон биһиги бэйэбит проблемабытын кыайан кетиилэтубут. Съезкэ кэлбит делегациялартан икки эрэ үлүүс киинэ үлэһиттэрин аҕалбыттар. Биһигиттэн "Киновидеотехцентр" үлэһитэ А.А.Бурцева баран кэлбэ. Съезд үлэтин кэмигэр мин "Саха" көрдөрөр-иһитиннэрэр компания ыыппыт "төгүрүк остуолуга" кытынным. Съезд үрдүку искусствоҕа болҕомтотун уурбута үчүгэй.

Ыҥырыылаах быһыытынан сылдьан кэлбит культура управлениетын духуобунай сайдыыга отделын начальника Валентина Дмитриевна ПИНИГИНА кэпсэтиигэ кыттыһар:

— Бу дьаһал урут "культура үлэһиттэрин сьеһэ" эрэ диэн аатталлар эбит буоллаҕына быйыл "СР норуоттарын духуобунай культураларын деятеллэрин сьеһэ" диэн кизиг аатланна. Тэрээһинэ да бу улахан аакка сөп түбэһэр. Опера уонна балет театрын иккис этээһигэр культура 50 сыллаах үлэтин кэпсиир улахан быыстапка тэриллибит. 2010 сылга диэри туох бырайыактар, саҥа тутуулар быланнаах бааллара барыта тураллар. Холобур, цирковой училище бырайыагын макета хаҥас халтарытар. Ити курдук элбэх макет баар. Норуот айымныытын быыстапката үчүгэйдик тэриллибит. Үрдүкү музыкальнай оскуола оркестра тыыннаах музыканы оонньуу турар. Сцена киэргэтиитэ саҥалыы, эмиэ сонун, Саха сирин былаҕын өҥүнэн дьүөрэлэтэн оҥоһуллубут, чэлэй күөх ыраас халлаанна саха былыргы халандаара күн буолан күндэрэр, ол үрдүнэн съезд аата тахсан турар. Үөһэ эркин ыйаммыт, онно хас да сыллаах үлэ кадрдара бу баардыы көстөллөр. Киһи искусство храмыгар киирбит курдук сананар, оннук күүстээх эффектээх сцена, музыканан киэргэтии, санаана көтөҕөр тыллар, эҥэрдэлэр... Съезд түмүгэр саҥа саҕахтар саҕыллыннылар, инникигэ улахан эрэл үөскээтэ.

Иккис күнүгэр бэйэм интэриһирдиир эйгэбэр — Хотугу норуоттар дьиэлэригэр буолбут "төгүрүк остуолга" сыыппытым. Түөрт этиини туруорустубут: культура эйгэтэ харыскаллаах буолуутун, профессиональнай кадр боппуруоһун, улуустарга таас культура дьиэлэрин тутууну уонна ларковай искусство сайдыытын. Тоҕоостоо 23 күүгэр министр А.С.Борисов приемугар сыыппытыбыт. Онно Галина Кривошапко, Феврония Баишева, Василий Босиков курдук культура эйгэтин аксакаллара кыттыыны ылыллар. Быыска-арыкка чөл олох тематыгар элбэх киһини кытта кэпсэттим, Президент Ыйаахтарыынан биһиэхэ инники үлэбитигэр кыах бэриллэриттэн олус үөрэн, астынан кэллим.

Съезкэ эмиэ ыҥырыынан баран кэлбит народнай театр директора, бу дьаһалга "СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ" үрдүк ааты ылбыт Валерий Петрович ГЕРАСИМОВ санаатын үлэстэр:

— Бу аатты ылыам дии санаабатаҕым даҕаны. Киэҥ-кэлэмэн Сахабыт сирин үрдүнэн төһөлөөх элбэх культура сайдыытыгар сыраласпыт үлэһит дьоммут бааллара буолуой? Олор кэккэлэригэр бэйэбин хайдах эрэ тэҥнии көрбөтөҕүм. Бэлиэбин ылыам иннинэ сэрэпптиттэрэ, ол да буоллар, сүрдээҕин долгуйдум. Бу бэлиэ мин иккис дойдум буолбут Чурапчым улуһун дьоно-сэргэтэ, үлэтэ-хамнаһа, үлэлиир тэриллэм таһымнаахтарыттан, бүтүн коллектив, норуот ситиһиитинэн кэллэ дии саныыбын. Улуһум дьонугар, театр артыыстарыгар, бииргэ үлэлээбит коллегаларбар мин үлэбин үрдүктүк сыанналаабыккытыгар ис сүрэхпиттэн махтанабын. Иннникитин да театр сайдыытыгар үлэлиэм-хамсыам диэн эрэнизрэбин. 1995 сылтан саҕалаан СР бастакы Президенэ М.Е.Николаев туоһа расчетнай счеттаах, бэчээттээх тэриллэ буолуҥ диэн сүбэтинэн эккирэтиһэн, 2002 сылга "Чурапчытааҕы народнай театр" ГУ диэн буолбуппут. Ол да буоллар, министр илии батааһына суох буолан, счеппут билиҥин да аһылла илик. Съезд кэннэ А.С.Борисов приемнга ыҥырда, онон туох эрэ сырдык кыламныах курдук. Иннникитин государственнай театр буоларга туруулаһыахпыт.

Бу курдук улууспут аатыттан республика олоҕор биир улахан оруолу оонньуохтаах духуобунай культура деятеллэрин сьеһигэр кыттыбыт делегаттарбыт "төгүрүк остуол" тула олорон санааларын атастастылар. Съезд делегаттара резолюция ылыннылар. Ол түмүктэрэ театрдарбытыгар, сыныналаҥ киинэрбитигэр, библиотекаларбытыгар үчүгэй өттүнэн уларыйыылар тахсаллараттан көстүөхтэрэ. Күн сарсын да эмискэ остуоруйа дойдутугар курдук уларыйа түспэтэр, сайдыы саҕахтара хайы-үйэ хараҕа көстеллөр.

Оксана ЖИРКОВА.

Хаартыскаларга: 1. Съезд делегаттара республика саҥаттатын кытта. 2. В.П.Герасимов "СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ" бэлиэни тутар долгутуулаах түгэнэ. 3. Чурапчы улуһуттан делегаттар "Саҥа олох" хаһыат "төгүрүк остуолугар".

Үөрэх-иитии

"УЛЫБКА" – ОҔО СААС ҮӨРҮҮТЭ

Кэрэ диэн суду күүс. Кини араас кестүүлэрин киһи аймах себүлүү, сөҕө көрөн ырыа гынан ыллыыр, хоһоонго хоһуйар, холустаҕа суруйар, бэйэтин өркөн өйүнэн, ураан тарбахтарынан айар-тутар. Оттон кэрэ баай дуоһаны, үрдүк культураны, сырдыкка тардыһыыны, үтүө санааны, истиҥ сыныаны киһиэхэ утары уунар. Оҕо кыра саастыттан кэрэни кытта кэккэлэһэ үлаатыаҕына үчүгэй эрэ түмүктээх буолуоҕа саарбахтаммат. Ол кэрэни оҕолорбут кунньаҕы олохчо төһө көрөллөрүй диэн биһиги, улахан дьон, тереппүттээр, болҕомтобутун уурабыт дуо? Маныаха биир сонун суолу тобулуммут коллектив үлэтин-хамнаһын кытта билиһиннэриэхпин баҕарабын.

Бу күннэргэ улуустут киин салгынньатын "Улыбка" уйуйааныгар "Силис" диэн оҕону эстетическэй иитии кыһата аһылынна. "Улыбка" — улуус биир саамай улахан уйуйаака, манна 120-чэ оҕо биис балеҥунан сылдьар, кинилэри кытта 33 үлэһит үлэлэһэр, онтон педагога 17. "Силис" киин аһыллыыта — уйуйаан иитиллэччилэрин иненики сайдыыларыгар тутуламмыт программа биир салаата. Сиһилии билиһиннэрдэхпэ, уйуйаан ааспыт үөрэх дыылыгар кырачааннары барыы өттүнэн утумнаахтык сайыннарар, иитэр-үөрэтэр үлэтин суннуунэн "Этносемиотика — как фактор развития личностной культуры дошкольника" диэн бырайыак-программаны кемускэзэн, республиканскай экспериментальнай площадка статуһун ылбыта. Программа үс хайысканан олохчо киирэр. Ол курдук, уус-уран тыл-өс, музыкальнай дьарыктар уонна ойуулуур-дьүһүннүүр искусство нөҥүө оҕо ис кыахтарын арыйыы, сайыннарыы ыытыллар. Музыкальнай хайысхаҕа анаан уйуйаакка ырыа куруһуога, "Улыбка" үгүү ансамбла үлэлиллэр, оттон оҕо тылаөһө драматическай куруһуокка уонна куукуолнай театрга чочуллар, ойуулуур-дьүһүннүүр эйгэҕэ уйуйуу уруһуй куруһуогар үөрэтиллэр, оригами дьарыгар кырачаан иитиллэччилэр кумааҕыттан араас кэрэни ойуллар. Итини сэргэ программа эстетическэй иитиигэ тутуламмыт буолан, оҕолор мода студиятыгар, "Искусство вкуса" диэн этика олуктарын үөрэтэр дьарыкка, "Витаминчик" диэн чэбдигирдии куруһуогар, английскай тыл уруогар дьарыктаналлар.

"Силис" эстетическэй иитии кыһата уйуйаан биир корпуһун сэмэй мунньугар аһылынна. Манна бастакы ыалдьытынан Одьулуун кырдьаҕас олохтоохо, норуот маастара Е.Е.Никонова буолла. Елена Егоровна эдэр саастыттан дьарыктанан муоһут, араас дьэрэкээн таҥас лоскуйдарынан килиэйдээн онгорбут остуоруйаларын, сахалыы тыыннаах композицияларын паннолара иитэр суолталара улахан. Итини сэргэ иитэччилэр, уйуйаан үлэһиттэрэ ураан илимиэринэн оҥорбут кэрэ хартыыналара, уруйдара, быыстапкалара истиэнэни ордорбохо ыйаннылар. Биир ураты суолунан бу быыстапкалар эрэттэригэр уйуйаан бэйэтин иитиллэччилэрин үлэлэрэ үочаратынан ыйанан иниэхтэхтэрэ буолар. Ол курдук, бастакынан улахан бөлөх иитиллэччитин Даяна Прудецкая үлэлэрэ ыйаннылар. Быыстапка уйуйаан оҕолоро бөлөхтөрүнэн, тереппүттэриниин кэлэн көрөллөрүгэр анаан аана аһаҕас, сотору кэминэн аны атын үлэлэр, сонун кэрэ оҥоһуктар ыйаныахтара. "Биһиэхэ куорат сиргэ курдук буолбатах, оҕо искусствоны, кэрэни илэ хараҕынан көрөн кэлэр сирдэрэ суохтар. Онон бу кииммит оҕолор кэрэни кытта алтыһа, күннэҕи олохчо көрө, ону сыаналыы үөрэнэллэригэр, кэрэ ханна эрэ ыраах, ураты айдарылаах дьонунан айыллар буоллаккна, биһиэхэ олус чугас баар эйгэ буоларыгар, онно ис дуоһаларыттан тардыһа улаатталларыгар олук буолуо диэн эрэнэбит уонна быыстапкаларбытын тастан оҕолор кэлэн көрдөхтөрүнэ үөрэ көрсүөхпүт", — диэн художественнай-эстетическэй киин салайаччыта С.С.Тобохова этэр. Светлана Степановна салайар мода студиятын мантан ыла бу киин иһиэнэн үлэлэтиэҕэ, ону сэргэ үгүү ансамблын көстүүмнэрэ эмиэ манна тигиллиэхтэрэ.

Уйуйаан бу үөрэх дыылыгар өссө биир улахан ситиһиилээх. Коллектив "Дьиктилээхэй суол" диэн улэтинэн (салайаччылар сэб. Е.С.Иванова, мет. П.В.Неустроева) республикатааҕы культурнай-үөрэтэр бырайыактар конкурстарыгар кыайан, үөрэх үлэһиттэрин идеяларын үрдэтэр институт (ИПКРО) уонна "СПС" партия анал Сертификаттарын ылбыта, 50 тыһ. солк. суумалаах Гран хаһаайынынан буолбута. Бу бырайыак быһыытынан уйуйаакка культурнай-үөрэтэр комплекс тутуллара быланнанар. Объект тутуутун шефтээх тэриллэрэ — "Чурапчы" суолу өрөмүөннүүр-көрөр ГУП (нач. Ф.С.Чичигинаров) ыытыахтаах.

Маннык ситиһиилэр, биллэн турар, өйдөбөр, өйөбөр, биир санааҕа кэлэн тумсуулэхтик, айымныылаахтык үлэлиир коллективка кэлэллэр. Иллэах, эйэлээх коллективы сүүрбэччэ сыл иҥэлии кыһаныыттан РФ үөрэҕириитин туйгуна Е.С.Иванова салайар. Отучча дьахтар аймах тумсуйут коллективын салайан үлэлэтэр эттээхэ дьөбөҥ, Екатерина Семеновнаҕа аныы, кыахтаах салайаччы бары хаачыстыбалара барыта баалларын. Кини талааннаах педагог, куруутун сөптөөх эппиэти булар, таба тайанар психолог, олох хардыытын кытта тэҥнэ хаамсар предприниматель.

Ол гынан баран, аҥардас салайаччы эрэ сатаныыта коллективы бөҕө туруктаах оҥорор диир кэрэгэй. Хас биирдии үлэ коллективыгар ытыктанар, холобур буолар дьон баар буолаллар. "Улыбка" уйуйаанга үлэһиттэр куттарын туппут, оҕолор "эбэ" диэн аатыыр талталлаах киһилэрэ, коллектив биир туллар тутаах үлэһитэ, бу тэриллэҕэ сүүрбэтэн тахса сыл үлэлээбит медсестра идэлээх Н.Т.Гуляева буолар. Саалырдым диэн туора турбакка, үлэ буоллун, үөрүү буоллун Наталья Трофимовна эдэр коллективы кытта өрүү биирдэ сылдьар үтүө сүбэлиит. Үлэҕэ көҕүлүүр, элбэх саҥа идеялардаах биир бастыҥ иитээччиэн Р.Е.Попова буолар. Кини иитиллэччилэрин билиилэрэ-көрүүлэрэ сыл аайы хаҥаан иҥэрэ киһини үөрдэр, астыннарар.

Олох саҥа ирдэбилиттэн туора турбакка, коллектив сыл аайы үлэһиттэр педагогическай маастарыстыбаларын үрдэтиигэ быланнаах үлэни ыытар. Коллектив тоҕуус үлэһиттэ үрдүк үөрэхтээх. Эдэр коллектив ирдэнилэр эрэ үлэнэн мунгурдаммат, тэриллэ иһигэр ыытыллар араас дьаһаллары таһынан улуус общественнай олоҕор кехтеах кыттыыны ылар. Ол курдук, уйуйаан иһиэнэ тэриллибит ырыа ансамбла концертарга кыттан, нэһилиэннэҕэ сэҥээриитин ылбыта. Оттон нэһилиэктэринэн гастрольга сылдьыы үтүө үгэскэ кубулуйбут.

Уйуйаан иитиллэччилэриэнэн эмиэ киэн туттар төрүөттээх — ааспыт сайын "Улыбка" үгүүлүүтүгэрин болҕоҕо "Хотугу сулус" республикатааҕы конкурска лауреат үрдүк аатын ылбыта.

Биһиги саамай сыаналаахпытын, олохпутун оҥоруохтаах дьоммутун — кэнээри ыччаппытын айымныылаахтык иитэ-үөрэтэ, үлэлии-хамсыы олорор коллективка инникитин даҕаны түмүктэрдээх үлэни, "Улыбка" уйуйаан дьоллоох оҕо саас уйата буолан дьон сэҥээриитин ылан турарыгар баҕарабыт.

С.БОРИСОВА.

Хаартыскаларга: уҥа — "Силис" киин бастакы ыалдьыттара Е.Е.Никонова уонна Д.Прудецкая; хаҥас — уйуйаан оҕолоро сынньалаҥнаан.

Специалист трибуната

ЫНАҺЫ ЫЛЫЫҢҢА ГИГИЕНАЛЫ ТУТУҢУҮТА КӨРДӨБҮЛЭЭР

1. Туттар уонна астыыр тэриллэргэ үүгү туттарар гражданнар хайаан да бэйэларигар кинилэр хаһаайыстыбаларыгар суөҕу сыстыганнах марылара суоҕун түүнан "Форма № 4" диэн ветеринарнай ыстыраапкалаах буолуохтаахтар. Маннык ыстыраапка хаһаайыстыбаларга бэриллэр өскөтө кинилэр туттарар бородуукуйдара ветеринарнай-санитарнай экспертизаны толору бэрбит буоллаҕына. Онно киирсиллэр: үүт лабораторнай чинчийиини барбыта (амтана, механическай ыраата, физико-химическэй, микробиологическай составэ); ыанар ынах ый аҥын маститка бөрсүбиэркэтэ; хаһаайыстыба 10 хоно-хоно уопсай үүтүн редуктаэнай боруобата.

2. Суөҕу үлэлиттэрэ, эти, үүтү онгороччулар медицинскэй чинчийиини (флюорографияҕа түҥү) бүлүүчү барыахтаахтар. Онтон ураты атын эбии медицинскэй чинчийиилэри санитарнай-эпидемиологическай сулуспалар тэриллэрин ыйыыларынан бараллар.

3. Медицинскэй көрүүнү бэрбатах, документа суох дьон государственнай-санитарнай уонна ветеринарнай надзорунан үүгү, эти туттараллара көҥүлэммэт.

4. Хас биирдии суөҕу үлэлиитэ, эти, үүгү туттараччы тус бэйэ гигиенатын бырааб ылатын түүнүүхтээх, этин-сиинин араас баас ыарыыларыттан харыстаныахтаах, хотонун ыраастык, куораннахтык тутуохтаах, хотон сырдык, салгына быыла суох буолуохтаах.

5. Ыанар ынах турар сирэ ыраастык тутуллуохтаах, синнэ ыраас буолуохтаах, күннэҕи ыам режимэ тутулуллуохтаах.

6. Өскөтө температураҕа тарыстаҕына, бэйэ туругун молтох, ыалдьыбыт курдук саанныгар, тиригэр ириҥэлэрэ баастаах буоллахха, тургэнник медицинскэй үлэһиккэ биллэриллиэхтээх.

7. Ыанньыксыт хайаан да спец-таҥастаах (халаат) буолуохтаах. Халаата курдук сууйа, ыраастык тута сылдьыллыахтаах.

8. Үүккэ уонна суөҕу аһыыр аһыгар оя-бутас эттигэр түспэппэрин наадатыгар спецтаҥастарга иннэни-испиитэни уонна да атын предметтэри үкта сылдьыа суохтаахпын.

9. Ыанньыксыттар илиилэрэ ыраас, тыҥыраастара кырааллыбыт буолуохтаах. Ынаҕы ыах иннинэ илиини сыалаас мыылаах уунан сууйуллуохтаах, ыраас сотторунан кинэйэн сотуллуохтаах, халаат кэтиллиэхтэх, былаат маанылыахтаах, соттору туспа ыраас сиргэ ууруллуохтаах.

10. Ыах иннинэ ынах синнэни эмиийдэрин ыраас, сылаас уунан сууйуллар, ол кэнниттан итиннооҕэ тутуллар биздэрэни сайдаан баран, хас ынах аҥын аҥын уларытыллар.

11. Ынах эмиийэ кураанах буоларын наадатыгар ыраас сотторунан сотуллар. Соттор ыам иннинэ 0,03% активнай хлор суурадаһыныгар сыпыт буолуохтаах. Ынах эмиийин сотторунан сотуох иннинэ соттору ыраас уҥа сайдаан баран үүгэйдик ыыллар.

12. Ынах синнитэн түөр үүт бастакы алгытын туспа иҥиккэ ыаныллар. Ол тутуҥуллубат түбэлтэтигэр маннык үүт аска көҥүлэммэт.

13. Өсхөтүн ыаммыт үүт иэдьэгэй, хаан, ириҥэ булкаастаах буоллаҕына эбэтэр синнэ ыстарбыт, ыспит, ыалдьар түбэлтэтигэр тутатыны ветеринарнай үлэһиккэ биллэриллиэхтээх, үүтэ тоҕуллуохтаах. Маннык ынаҕы мабыт киһи илиитин дезинфекциламмыт суурадаһынна суулуохтаах.

14. Дезинфекциламмыт суурадаһын хас 6-8 ынах обработкатын кэнниттэн уларыйан иҥиэхтээх.

15. Ынаҕы кураанах илиилэн хаһан синнитэн үүт кэлэрэ тохтуор диэри ыаныллыахтаах, ол кэнниттэн массажтаан баран тобох хаалбыт үүтү ныккэрийэн ыыллыахтаах. Бутан баран эмиийдэрин ыраас сотторунан кинэйэн сотуллар уонна ол кэнниттэн аналлаах антисептическай маастарынан маастанар.

16. Ыалдьыбыт ынахтары үөртэн туспа тутуллар, үүгэ аска тутуллуохтаах дуу, туттуллуохтаах дуу ветеринарнай специалист быһаарар.

17. Ынах төрөөбүтүн кэнэ 7 хонуктаах үүгэ уонна уолларыы 7 хонук иннинээҕи үүгэ уопсай үүккэ холбоммот, маннык үүгү атын иҥиккэ кутуллар, хаһаайыстыба наадатыгар эрэ туттуллар. Үүгү астыыр тэриллэргэ туттарыллыбат.

18. Ынах үүгэ сиидэлэммит уонна сойутуллубут биир тэҥ консистенциилээх, үрүҥ эбэтэр кыра сабархайдыны дьүүкнээх, тобураҕа, түгэҕэр сөҥүүгэ суох, специфическай амтаннах уонна сыттаах буолуохтаах, үүт сыата 3,2%-тан кырата суох, плотноһа 1,027, кислотноһа 16-18 кыраадыс буолуохтаах, ыраатын степеноо эталонунан 1 группаттан аллара буолуо суохтаах.

19. Ыаммыт үүгү туга туспа анал сиргэ (дьиэҕэ) киллэрэн, сиидэлэн сойутуллар (20 мүн.).

20. Үүгү үүрар, харайар (тоҥорор) анал ыраас миэстэ баар буолуохтаах (температурата + 3 кыраадыс, онтон аллараа).

21. Суйуар дезинфекция булкадаһыннарын (раствордарын) балзиниргэ бэйэни харыстаһар средстволары: эрэтиинэ бөрсөхөнии, ачыкыны, баата-маарыла повязканы туһаныллыахтаах.

22. Бу ыраабылалар толоруллуулларын государственнай ветеринарнай надзор уонна санитарнай-эпидемиологическай органнар хонтуруоллуллар.

23. Бу көрдөбүллэр туолуулара, эпиэтинэтэ хаһаайыстыбаны салайар киһиэхэ суктэриллэр.

24. Үөһэ этиллэр ыраабылалары тутуспат, хаспит дьон, бастатан, РФ 1993 с. ыам ыйын 14 күнүнээҕи 4979 №-дээх "Ветеринария туһунан сокуонугар", иккиһиэн, РФ Правительствотын 1994 с. бэс ыйын 19 күнүнээҕи 706№-дээх " РФ Ветеринарнай государственнай надзорун Баһаҥнаһыатыгар", үсүһүнэн, 2001 с. ахсаннаах 30 күнүнээҕи 195-Ф-З №-дээх " РФ административнай кэһиилэр туһунан Кодекс туһунан" уураахтарыгар сөп түбэһиннэрэн толору эпиэтэ суоллар.

С.САРГЫДАЕВ,
улуустаабы госветинспектор.

Бу дьыл олунньу 29 күнүгэр 15 частан Одьулуун нэһилиэгэр мантан тэрүттээх Чурапчы салгынньатыгар үлэлиир, олорор тэриллэлэр салайаччылара, тэриллэлэр, управлениелар специалистара тумсан, нэһилиэк олохтоохторун кытта көрсүһүүлэрэ буолла.

Онно кыттыбыт ыытыллар: Маарыкчаннаабы потребобщество бырабыыланнаһын председателэ, Улуус Мунньаҕын депутата А.Г.Григорьева, "Чурапчы" ТХПК кылаабынай бухгалтера А.П.Мэҥэрова, улуустааҕы муниципальнай тэриллии специалиста Е.Е.Окорокова, профсоюзтар территориальнай тэриллэрин "РС(Я) ПРИТ" Чурапчытаабы отделениетын председателэ Т.Г.Сивцева, хозяйство управлениетын начальника И.К.Матвеев, гиминэзин директора С.В.Тобоков, кинин электрическэй ситим старшай маастара Г.П.Кардашевскай уо.д.а. Барыта көрсүһүүгэ 75 киһи кыттыбыта ыллра.

Информациялары А.Г.Григорьева, Е.Е.Окорокова, Т.Г.Сивцева уонна дьарыктаах буолуу кинин директора Н.Н.Шестаков оҥордулар. Кинилэр олохтоохторго бэйэларын туһугар ыытыллыбыт "Дьабыыла" тумсуу ыытыллыбыт үлэлэрин, иннинэ быаннарын түүнан сиппилии сырдатыылар. Мустубут дьон элбэх интэриэһиргэтэр боппуруоспаттарын ыйытан толору эпиэтэ ыллан астынныылар. Нэһилиэккэ, улууска баар проблемалар тупа 10 киһи кыттан тыл эттэ. Ол курдук, К.Е.Матвеев, А.М.Старостин, А.Г.Абрамова 2003 сыл түмүгүнэн нэһилиэстэр икки ардыларыгар ыытыллыбыт куоталаһыы түмүгэр миэстэҕэ общественнай бэрсэдиэккэ, үүгү туттарыыга баар итэҕэстэри ыйан туран, нэһилиэнэн оскуола тутуутун күүсэ туруорсарга, И.С.Артемьева, А.А.Аркаков, М.П.Михайлов өлүүнэ уута хаптыктынан сайыннын водопроводу оҥоруута, газ хаптыктыгар специалистары баланнырга, олохтоох куоластары уулааһыныгар санаалаарын этиллэр. Үлэ ветерана Д.Д.Дьдаев үүнүссэлэрэ сырдатыыта, учуутал А.В.Ефремов Маарыкчаннаабы ПО Одьулуунуна үлэ миэстэтин таһааран производствоны тэриллэригэр, оскуола директора А.П.Максимов, лицей преподавателэ Г.Г.Осипова баар итэҕэстэргэ тохтоон кэпсиир ис хоһоонноох кэпсээннэри таҕыста.

ИРЭ-ХОРО БАЙБАТАН, ӨСТЫКЫ КУРАХТАЬЫН

Көрсүһүү мунньаҕы нэһилиэк дьаһалтатын баһылыга Л.В.Ефремова түмүктээтэ. Людмила Васильевна нэһилиэгин олохтоохторун, үлэһиттэрин, улуус киниигэр олорор бирдии дойдуулаахтарын барыларыгар, субэни хоһоон үлэлиигэ ыҥырда. Кизиэтин олохтоохтортон уонна мандыытартан сүүмэрдэммит хамаандалар иккиардыларыгар саахымакка, дуобакка, хаамыстаҕа, хабылыкка, остуол теннииҥэр күрэхтэстилэр. Саахымакка үс дуоскаҕа үлэ ветерана Д.И.Портнягин, үөрэх управлениетын специалиста А.А.Аркаков састаантаах ыалдьыттар 3:0 Дуобакка 4 дуоскаҕа 3:1 ахсаанынан олохтоохтор кыайдылар. Бириҥнээн дьонгго нэһилиэк олохтоохо Н.Н.Яковлев, эдэр ыччат А.А.Карыалдьыттартан электрическэй ситим үлэһитэ А.И.Захаров тэҥнэтэрэн бүлбэтылар.

Хаамыскаҕа, хабылыкка 8 киһи кыттыбыттан участковай баллыһа үлэһита Александра Изотовна Неустроева бастаҕы, Анатолий Алексеевич Аркаков иккис миэстэлэри ыллылар. Остуол теннииҥэр лицейтэн Руслан Потофорович Матвеев иккис буоллулар.

Курохтаһиилэри оскуола физкультурааҕа, учуутала Анатолий Васильевич Ефремов, кинин электрическэй ситим үлэһита Гаврил Петрович Кардашевскай нилээн-саҕалаан ыыттылар. Кыоммэрэ уонна сыаналаах бириистэри туран үөрүүлүүр өссө үрдэтэ.

Николай ШЕСТАКОВ,
улуустааҕы дьарыктаах буолуу кинин директора,
"Дьабыыла" тумсуу салайаччыта.

Үчүгэй дьон түһүнан хэпсиибит

ДЬОҺҺО ДЬОЛУ БАҒАРАН

Мария Павловна эн бастаан биирдэ үлэлэбит дьүөгэтин өссө 1980 сыллаахха суоруминьуран ыал оҥорбута. Бастакы холонуу үчүгэй түмүктээх буолбута. Саҥа ыал туга оҕолонон-уруулаан, дьон-сэргэ сөҥүөрэр ыала буолан барбыта. Онтон сиэттэрэн суоруминьуга көрдөөччүлэр да баар буолбуттара.

Хас да сыл аайы оксубута. Умнуохча буолан иҥэн бэйэтин биир дойдуларыгар кыайы уонна тастыҥ уруута киһини билиҥиннэрбитэ сөпсөйөннөр ыал буолбуттара, эмиэ кыракый дьоннордоммуттара. Саҥа ыаллар, кинилэр уруулара, атын да дьоннор Мария Павловна бу киһи эйэ бэриллибэт ураты дьоҕурун сурдээҕин биһиргэбиттэрэ, мактаммыттара. Мантан ыла суоруминьу дьон саха омук үйэлэрэ үгэнин сөргүгэн, саахыраары ыммыт дьон дьоллоругун бүлүүлларыгар көмөлөөн баҕа санаа Мариябаҕа киирбитэ.

Ити сылларга нэһилиэк Сэбиэдиэтигэр улэтин саҕалаабыт К.Н.Жирков Марияны тылыгар киллэрэн, суоруминьуган олохтоохтук дьарыктанарга биир субэҕэ калбиттэрэ. Суоруминьу, этэргэ дебөгүн иҥин, олус уустук үгэс. Былыр баай баайга, дьаданы дьаданыгга саналарын ууран бу үлэ ыытыллар эбит буоллаҕына, аныгы олохтоох суоруминьуган саайыран эрэр ыччатларга түһүнэньахтаах диэн түмүк санаҕа кэлбиттэрэ. Үгүс кэпсээнэ суох нэһилиэктэрин ыччатын ырытан хербуттэрэ сэтэ уонтан тахса киһи ыал буолбакка, ийэлэрэ аҕаларын оҕолоро буолан олорроллор эбит. Дьэ, бу дьоммутун хайдах өйүргэллэхэ, куттарын-сүрдэрин үргүппэккэ, бэйэлэригэр сеттөөх ханыыларын булларан суоллардын тэрдүгэр киллэриэхэ диэн ыйытыкка эпбэхтик субалаһан, ейдөрүн-санааларын үлэлэллиттэрэ. Биир нэһилиэк дьоно хаһан эмэ сиэн-биир уруулуу буоллаллар. Биниги, сахалар, уруурдаһыы тутуулун чугаһа тэрдус, ырааҕа токсус көҥүнэҕэ тиийэ кастарбот диринг силистээх, мэҥэҕэ кэһиллибэт үгэспит баара бу дьыаланы уустуурдан бизэрбитэ.

Толкуйдаан көрөн баран, атын нэһилиэк, туора улуус дьоҥҥа тутуҥуоха диэн тобулбуттара. Иннэ гынан, эн бастакы курдуумнэрэ көрсүһүүнү Таатта ыччатыныын саҕалаабыттара. Бу дьаһалы туһаннаахтаран ураты дьон билбэхэ да хаалбыттара. Оннук булуохтаах даҕаны буоллаҕа, киһи олорго ооннуу буолбатах.

Сайынын аны мугудайдар Чөркөөхкө тиийбиттэрэ. Бу көрсүһүүлэр үчүгэй түмүктэммиттэрэ: ини-биир уопаттар олохторун ангардарын тэҥнэтэн булуммуттара. Бйынан быысаһан үрүү тэрийэннэр кырдьаҕас ийэлэрин үөрдүбүттэрэ даҕаны, түбүгүрдүбүттэрэ даҕаны. Ол ыаллан биирдэстэрэ билигин ийэ кыыстаахтар, иккистэрэ ийэ уоллаахтар. Дьиэлэх-уоттаах, хаһаайыстыбалаах, улэлээх-хамнастаах, техникалаах, ньир-баачы олохтоох саха ыаллара буолан оброллоруттан билэр дьоннорго барыы үөрүүлэр.

Ити курдук тэннэн ийэр суоруминьуу аны республика салаатта иилэ хабан ылбыта. Амма, Таатта, Чурапчы, Мэҥэ-Хаҥалас улуустара тумсэннэр күргүөмнэх көрсүһүүлэри тэрийэлээбиттэрэ. Үтүө хамсаһын тумугэ даҕаны үчүгэй: ангардас мугудайдартан 24 ыччат ыал буолбута.

Үгүс кэпсээннэр быстарыгар Мария Павловна кистин-саба биирдиилээн дьонунан үлэлэтэр. Олор бэйэлэрэ туспа тумуктардоохтэр. Ол курдук, ыал буолбут А.Т. маннык кэпсиир: "Маанна кэлэн ыал буолбуппуттан дьоллоохпун дэнэбин. Дьиэлэхпит, хаһаайыстыбалаахпыт, улэ, массыына баар. Аҕатын соябуйар кыра кинилээхпит. Бэйэбит сурдээҕин себулэһэн, ейдөөнейөөхөн олоробут. Мантан ордук кинизэ туох наада буолуой? Онон мин Мария Павловнаҕа махталым улахан", – диэн.

Аэспит сылтан М.П.Толстоухова үгүс сылдаах сыратыгар тирэҕирэн "Толко" суоруминьу кулуубун улэлэтэр. Билиэхтэ да көҥүлэтэ. Хаҥалас Нөмүгүттүгэн дьиэ кэргэн специалиһа Н.Е.Егорованы, Черкехтэн Д.С.Кириллинаны, Томпоттон Я.М.Атаковаҥы уо.д.а кытта быстыспат сибээһин түгэнэр. Үгүс кэпсээннэр, субалаһын түмүгэр саҥа дьыл үммүтүн кэнниттэн, Кириҥиэннэҕэ чэчирэммиэхтэр (Кириҥиэннэҕэ кизиэлэрэ кийиэкэ туох суоллаахтарын барыы да билэргит буолуо) "Сандаар, уоттаах харыйам, сандаар дьолу тосхойо!" диэн девиҥнэн сүүнэн кийиэхтэр көрсүһүү буолла. Маанна барыта 11 сиртэн кэллилэр: Хаҥаластан, Томпоттон, Тааттаттан, Чурапчыттан уонна нэһилиэктэртэн ыччатта түмсэн, соннооннооҥуулэн, биисийэн тарҕастылар.

Томпо делегацыятын салайаччыта Атаковa Я.М. ыраах сиртэн кэлэллэригэр бэйэлэстэрэ бензининэн хаччыйбыттыгар мактанан кэпсэтэ. Онтон Нөмүгү делегацыятын салайаччыта Н.Е.Егорова маннык кэпсиир: "Барыта сэттэ киһилэхпит кэллим. Өссө элбэх буолуохтугун сороктор Горнайга бардылар, онно аммо бүгүн түмсүү буолар. Аэспит сылга иккки ыал тэриллиннэ. Уопсайа 50 саҥа ыал үөскэтэ, ол иҥиттэн Мүгүдайтан бир күүгүт уол олохсуйбута уонтан тахса сыл буолла. Онон бу суоруминьулааһын сергутуллубуттэн улахан ньоробун. Саҥа ыаллар өскүзэн истэхтэрин аайы Мария Павловна этэриннии: "Дьарыктанар киһи ордук көтөрүллэн, тэпимирэн иҥэр буолар эбит". Дьэ, кырдьык, дьону дьоллуурга, ама, туох тэҥнэтиэй? Үөрүүктэрин үөрэллэр.

Оттон Мария Павловна бэйэтэ туох саналааҕын истиэҕин: "Эдэр дьон барахсаттар бэрт кыраттан сыстаран соҕотох хаалалларын көрэ сылдьан хараастабын. Киһи бу сиргэ олох олороору, оҕо тэрэтөөру кэлэр. Ол аналтан туораһын – айылҕа сокуонун кэһии. Билэр да, билбэт да дьоммуттан араас суруктар кэлэллэр. Билбэт дьоммуттан тардынабын, билэр дьоммор ыах баарынан улэлэһэ сатыыбын. Билиҥкитэ: "Эн күүҥэни оҥордуҥ", – диир кэнни суох курдук. Эдэр дьоҥҥон эрэ буолбакка, кинилэр төрөппүттэриттэн араас көрдөөн суруктар кэлэллэр. Кырдьаҕастары аҥыммытым иҥин, оҕолоро хайдахтарын билбэккэ эрэ көхсүлэриттэн сатаан улэлэбэт буоллаҕым диэн".

Мария Павловна ураты дьарыгын кэпсээтиин. Тус олоҕун кэпсэтэхэ, кэрэхсиниин Семен Гавриловичтыын 30-тан тахса сыл ыал буолан олороллор. Ус оҕолоруттан иккитэ бэйэлэрэ оҕолордоох ыаллар. Мария культура улэһитэ идэлээх, СР культуратын туйгуна. Иккис кэрэхсэнэр ньуга – олус үчүгэй эдьиий. Аҥардас хаалбыт эдьиийин бизэ оҕотун таҥнэ аһатыһан, таҥыннарсан, үөрэттэрэн, ыал оҥорсубута. Бары оҕо-уруу бөҕөлөр. Сыныаллар күннэргэ, сайынын Толстоуховтар киэҥ оя-буордаах кыра оҕолоруттан туолар, итиннэн "эбэ", мантан "ийэ" диэн эйэмэҥнэлэллэр, үйэ-хаайа туталлар. Дьоҥҥо дьолу бөҕөраан, дьолу тустэһэн түбүгүрэр киһиэхэ итиннэн ордук туох баар буолуой, онуоха туох тэҥнэтиэй?!

Т.ЗАХАРОВА, Мугудай.

Хаарыскаҕа: М.П.Толстоухова.

КҮҮС – ҮӨМӨ БУОЛУОХТАРА ДИЭН ЭРЭНЭБИТ

Чурапчы улууһун Социалистическай Үлэ Героя Р.И.Константинов аатынан Амма орто оскуолата үөрэнэр дьиэтэ өйүөтүн 50% уонна акылаата сытыйан, эмэҕирэн суулар кутталламмытынан үөрэх управлениетын 01 - 04/180 №-дээх бириксэйиинэн анал комиссия көрүүтүн түмүгүнэн, улуус баһылыгын 2003 с. сэтиннэ 17 күнүнээҕи 462 №-дээх дьаһалынан үөрэх бу объекка тоҕотуллан, сабыллыбыта.

Билигин 20 кылаас-комплекса 324 оҕо 7 корпуһунан тарҕанан үөрэнэ сылдьаллар. Үөрэнэр кылаастар кыараҕастар, хараҥалар, ханнык да ирдэбилгэ эпиэттэсэ-бэттэр.

Оскуолабыт сүрүн дьиэтэ 1971 с. аһыллан, кизиг-күөн кылаастарга биир сменанан үөрэнэр буолларга бары олус диэн буруйдуттан бары олус диэн дьиэрдиттэр. 30-тан тахса сыл устата үөрбүппүт, 30-тан тахса сыл устата забэх көлүөнэ ыччат билим-көрүү ылан, улахан олох аартыгар бу оскуолаттан көчөх буолан кэлиэхтэрэ. Үөрэнэччилэрбит үөрэхэ, үөҥэ ситиһиилэриннэн киэн туттабыт, үөрэбит.

Күн бүгүн оскуола нэһилиэк сайдыытыгар, кини инники хаскилаҥар ахыгаат үүрар культурнай, интеллектуальнай, духовнай киин буолар. Нэһилиэнньэ, олохтоох тэриллэрэ үбүнэн, тутуу матырыйаалынан кэмө огороорго күүс-ыах баарынан көмөлөөргө бэлэмнэр. Билигин үп-харчы тиийбэт, уустук камигэр оскуола капитальнай ремүөнүгэр 2 мөл. сомк. көрөҥнэ ороскуоттаах үлэ онгоһуллара былааннаан.

Убаастабыллаах бир дойдуулаахтарбытын, куруу үөрэнээччилэрбитин, бииргэ ыҥырабыт, үтүө бачыымы өйүөхтэрэ диэн эрэнэбит.

Биинги счетпут: Чурапчы сэлиэнньэтэ, 5048 №-дээх сбербанк, р/с №42307810276261125303/48.

Р.И.Константинов аатынан Амма орто оскуолатын коллектива.

Спорт Спорт Спорт Спорт

Г.Н. ОКОНЕШНИКОВ БИРИИЬИГЭР ВОЛЕЙБОЛГА КҮРЭХТЭЬИИ

Тохсунньу 31 – олунньу 1 күннэригэр Болтоногоо биллиилээх тренер, волейболист Григорий Николаевич Оконешников бириийигэр волейболга эр дьоҥҥо республикатааҕы аҥаҕас турнир ыытылынна. Дьахталларга күрэхтэнии Хатылыга буолла.

Эр дьоҥҥо барыта 11 хамаанда кыттына. Кинилэр ортолоругар республикабыт кулустээхтэрэ "Аргыс", "Туймаада", "Сэргэлээх" кулууптар, Амма улууһун суумэрдэммит хамаандалара бааллар. Оҥу таҥынан быйыл сайын ыытыллыахтаах үһүс "Азия оҕолоро" оонньууга волейбол күрэхтэһиитигэр суумэрдэммит хамаандаҕа кандидатынан сылдьар Амматаадыы оҕо спортивнай оскуолатын үөрэнээччилэрэ кэлбиттэр.

Күрэхтэнии иккис бөлөҕүнэн ыытылынна. Бастакы бөлөхө "Аргыс", "Сахаинвест" кулууптар, "Урожай" диэн Дьокуускайдааҕы государственнай тыа хаһаайыстыбатын академиятын хамаандата, Амма, Чурапчы улууһун, Болтоного нэһилиэгин хамаандалара, иккис балаҕан "Сэргэлээх", "Туймаада" кулууптар, Амма улууһун Алтаннаатааҕы лицейин, Чурапчы улууһун оҕолорун, Амматаадыы оҕо спортивнай оскуолатын хамаандалара оонньоотулар.

Икки күннээх сыралаах, хардарыта илин-кэлин түсүүлээх киирсиигэ ким хайдах бөлөмнэҕэ, кыайыыга дылуура, тулуура көрүнэ. Бастакы бөлөхө тыа хаһаайыстыбатын академиятын саҥа тэриллибит "Урожай" хамаандата Амма улууһун хамаандатын тэҥ оонньуута 31:29, 28:26 ахсаанынан кыайан күүстээх састааптаахтара тута билиннэ. Итиннэ тэтимирэн кинилэр бөлөхтөрүгэр бириҥ да хамаандаҕа кыайтарбакка баастаттылар. Арай Чурапчы хамаандата, "Аргыс" хамаанда кинилэри бириҥ оонньуута кыайа сыыппыттылар. Тааҥарыы аҕыннаҕа, бириҥи улууспут хамаандата бөлөҕөр Болтоного хамаандатын эрэ баһыйан тэрдус буолла. Көрөн олордоохо спортсменнарбыт таһымнара күнаҕана суох эрэллэр табыллан оонньооботулар, арааһа, бириҥэ түмсэн дьаһыктамматахтара таайда быһыылаах. Бу бөлөхөө бириҥ кыайтарылыах аммалар иккис буолан финалҥа кыттар бырааптаах ыллылар. Иккис бөлөхө Саха государственнай университетын "Сэргэлээх" хамаандата атыттартан ордуга көрүнэ. Кинилэр атыттары 2:0 ахсаанынан сабыйыан бөлөхтөрүгэр кыахтаахтык баастаатылар. Иккиэх "Туймаада" курдук күүстээх хамаанда иннигэр түспүт Амматаадыы оҕо спортивнай оскуолатын хамаандата таҕыста.

Күрэхтэнии иккис күнүгэр эбиэттэн кинэһэ бөлөхтөрүгэр баастакы, иккис миэстэлэри ылбыт хамаандалар финал ангардаадыы уонна финальнай көрсүһүүлэрэ буолла.

Финал ангарыгар бастакынан "Урожай" уонна Амма оҕолорун хамаандалара күөн көрсүһэ тахсаллар. Үөрэнээччилэр хамаандалара оонньуттан оонньуу аайы күүтүрэн, сытыырхайан иһэр курдук. Онуоха эбии бу хамаанда састаабыгар Чурапчы улууһуттан тиийэн үөрэнэ сылдьар 2 спортсмен – Дириҥтэн Владимир Тарабукин, Чурапчы салгынньэтиттэн Дмитрий Григорьев баалларынан кинилэр көрөөччүлэр ойоҕуоллэрин ыллылар. Бастакы оонньуу ортотугар ахсаан "Урожай" туһатыгар 16:14 буолан оҕолор тэбис-тэҥнэ анньыһан испиттэрэ. Онтон опыт, дьулуур баһыйан "урожайдар" саалны кимэн оонньууну 25:15 ахсаанынан түмүктүүллэр, иккис да сэтэ тулуйахха бастакы миэстэ иһин оонньуур бырааптаах ыллылар. Манна хамаанда лидере, "Мистер СахаВА" хаһаайына Владимир Окороков олус үчүгэй оонньууну көрдөрбүтүн бэлиэтиир тоҕоостоох. Өрө күүрүүлээх, көрөөччүлэри ууга-уокка түһэрбит көрсүһүүнэн Амма улууһун уонна студеннар "Сэргэлээх" хамаандаларын икки ардыыларыгар киирсии буолла. Бастакы оонньууга аммалар 24:17 ахсаанынан хотон баран иккистэригэр 16:5-25 ахсаанынан хотторон кэбиһэллэр. Үһүс оонньуу бырааптыа быһыытынан 15 очкоҕа диэри ыытыллыахтааҕа. Хамаандалар очколара 15:15 буолан салгны бараллар. Хардарыта бириҥи очконан сабыйыа-сабыйыа ситтэрэн иһии түмүгэр оонньуу 20:20 ахсаанҥа тиийэр. Сытыы, кырдьык да ыраһыабай оонньууку "Сэргэлээхтэн" Сергей Аммосов, Амма хамаандатыттан Иван Тихонов көрдөрөллөр. Бу улахан эрийсиилээх оонньуу аммалар туһаларыгар 22:20 ахсаанынан түмүктэнэр.

Финалга үһүс миэстэни быалдьаһа Амма оҕолорун уонна "Сэргэлээх" хамаандалара тахсаллар. Манна бастакы оонньууга "Сэргэлээх" хамаандалара 25:14 ахсаанынан кыайаллар. Иккис оонньууга, үөрэнээччилэр аны сүтэрэрбит суох диэтилэр бадахтаах, харса суох тустуһан сүрдээх интэриэтинэй, сытыы оонньууну көрдөрөн "убайдарын" ыксата сыыппыттар. Ахсаан оҕолор туһаларыгар 24:20 буолан, кыайтараллара бириҥ эрэ очко хаалбытын кэнэ, студеннар тиҥэх тоҥоолуу көрдөөн сүбэлэһэллэр. Итиҥ кэнниттэн сыыйа эмтэр-эмэн ситэн ылаллар уонна иннинэ түҥэн кыайыыны ситиһэн турнир боруонса призердара буолаллар. Бастакы миэстэ, кубок хаһаайыннара буолар иһин "Урожай" уонна Амма хамаандалара утарыта тураллар. Аммалар бастакы күн хотторбутларын ситиһэн саналаах тахсыбыттара, сирэйдэрэ-харахтара турбута, хамсаныыларамсэниилэрэ сыыдамсыйбыта сүрдээх. "Урожай" хамаандата бастакы оонньуулараҥар кинилэри иккиэ оонньуугa иккиэннэриҥэр кыайбыт буолан бэйэтигэр эрэллээх курдук көстөр. Ол эрээри бу сыныҥа аммалар улахан утарсыыны көрсүбүккэ 24:18, 25:16 ахсаанынан сабыйыан бастакы миэстэни ылаллар уонна Г. Н. Оконешников аатынан көҥөрүллэр кубок хаһаайыннарынан буолаллар.

Түмүккэ ыкыйылаах хамаандаларга анал медаллар, грамоталар туттарылыннылар. Бастыҥ оонньоочуларга анал номинациялар аатта-ара иҥэриллиннилэр. Күрэхтэнии түмүгүнэн эр дьоҥҥо Саха сирин суумэрдэммит хамаандатын састааба бигэргэнэ. Хамаандаҕа 11 спортсмен киллэрилиннэ, ол иһигэр Чурапчы улууһун Болтоного орто оскуолатын физкультураҕа үчүгэй учуутала Афанасий Попов баар.

А. СЛЕПЦОВ.

Хаартыскаларга: Амма улууһун оҕолорун хамаандата, финалга "Урожай" – Амма улууһун хамаандалара; Г. Н. Оконешников кэргэнэ К. А. Оконешникова кыргыттарга бастаабыт "Сэргэлээх" хамаандатыгар наҕараадаларын туттарар.

ГРИГОРЬЕВ ГРИГОРИЙ ЯКОВЛЕВИЧ

Үйүн ыарахан ыарыыттан улуус кырдьаҕас үчүутала, РСФСР норуотун үөрэҕириитин туйгуна ГРИГОРЬЕВ Григорий Яковлевич бу дыл тохсунньу ый 31 күнүгэр өлөн үйэ-саас тухары биһиги кэнэҥэбиттэн барда.

Григорий Яковлевич 1927 с. от ыйын 1 күнүгэр Хаҥалас улууһун Улахан Аан салгынньэтиттэр төрөөбүтэ. Ийэтэ эрдэ өлөн, кини эс-таҥас сыллаҥыгар аҕата иккиэн эрэйдэр эрдэ биллэн улаппыта. Аҕа дойду сэриитин сылларыгар аҕата иккиэн уолун сэриҥэ атааран бараан, Дьааҥы ойуус тоддуттар балык булдуттар кыра оҕолорун илдьэ киирбиттэ. Сыл-хонук аастаҕын аайы оҕолор кыра бэйэлэрэ улаатан, олохох, үлэҕэ буһан-хатан, ситэн-хотон испиттэрэ.

Гриша 1946 с. Казачье орто оскуолатын ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ уонна ол сыл Дьокуускайдааҕы педагогическай институкка үөрэҕэ киирбитэ. 1950 с. үөрүйэн бүтэрэн, аҕыс сыл устата Уус-Майа орто оскуолатыгар биология уонна химия учуутальынан ситиһиилээхтик улэлээбиттэ. Уус-Майаҕа улэлии бараҥыгар Чурапчы кыына Федора Григорьевна Путдовалыын ыраах тапталларын хоҥоон ыал буолбуттара. Кэлин эдэр ыал ийэлэрин дойдутугар Чурапчыҕа кэлэн олорбиттэрэ. Кинилэр Чурапчы салгынньэтигэр олохсуйан туспаах идэлэриннэн тута улэлээбиттэрин барбыттара. Кэргэнэ Федора Григорьевнаны кыраайы үөрэтэр музей сэбиэдиссэйинэн анаабыттара. Оҥо улэлии сылдьан кини мыҥдыр уус, саҕах идэлээх, ньиэтэннэҥ дьаһаллары ийэр улэ ойоҕунан бастакы "Чурапчынка" диэн тумсүүну тэрийсибитэ.

Григорий Яковлевич 17 сыл Чурапчы орто оскуолатыгар улэлээбитэ, химия, биология учуутальттан сабалаах оскуола завуучутар, директорыгар тиийэ үөммүтэ. Анал курска үөрэнэн производственнай үөрэхтэһиигэ

Эҕэрдэлиибит

Одьулуун участковай балыыһатын үрдүк категориялаах патронажнай медсестратын МАТВЕЕВА Мария Петровнаны үйэ аҥарын туолар үбүлүйүгүнэн сахалыы айхаллыыбыт, уруҥхайдыы ирдэнэбит!

Баҕарабыт Эйиэхэ уонна эн дьиэ кэргэнигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну. Кыдьыарга кыайтарыма, олох ыарахаттарыгар аҕыстарыма. Өссө да улэттэн туораабакка коллективкар күүс-көмө, ый-саная буоларгар эрэнэбит.

Эҕэрдэни кытары участковай балыыһа коллектива.

x x x

Убаастабыллаах Екатерина Николаевна КУЗЬМИНАНЫ күн сирин кэрбутуг үйэ аҥарын туолар үбүлүйүгүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт бу үтүө-маана үбүлүйдэхэ күүгэр таҥаарылаах үлэни, туохадыйбат доруобуйаны, дьиэ кэргэнигэр дьолу-соргуну. Саптаҕырбат сакаалан, уҕарыйбат эрчиммэн, баайбайылыат олохтон диэн алтыспытын тиэрдэбит.

Маарыкчаннаах потребобщество бырабылыанньата, профкома.

x x x

Убаастабыллаах коллегаларбытын улуустаах дьиэҕэ үөрэтии кинин директорун, РФ үөрэҕириитин туйгунун, туйгун категориялаах учуутала ПЕРЕВАЛОВА Антонина Павловнаны уонна эмиэ бу кинин учуутальын, "Филантроп-2002" норуоттар икки ардыларынааҕы Сертификат хаһаайынын ДЬЯЧКОВСКАЯ Галина Петровнаны Саха Республикатын "Социальнай сулууспа туйгуна" знагынан нэҥараадаламмыккытынан эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт кинил мас курдук кытаанах доруобуйаны, тус бэйэҕитигэр дьолу-соргуну, улэҕитигэр өссө үрдүк чыпчаалы!

Дьиэҕэ үөрэтии уонна иитии кинин коллектива.

БИЛЛЭРИИЛЭР

ЧУРАПЧЫ УЛУУҢУН ОЛОХТООХТОРУН ИСТИИЛЭРИГЭР!

Саҥа тэриллибит "Экспресс" такси Чурапчы иһигэр, нэйилиэктэргэ уонна атын да улуустарга түүннэри-күүстэри дьону таһар. Билсэр телефоннар: 42-700, 41-237.

"Экспресс" такси өгөтүнэн туһаныҥ!

x x x

Бюджетнай тэриллэлэргэ улэлэппиллэргэ өгөнөн туһаналлар 2004 сылга коммуналынай өгө уонна итиини иһин төлөбүрдэри 100 % уу харчынан төлүүргүтүн иһитиннэрэбит.

Квартираҕа олоруу иһин төлөбүр ааспыт ыйа үммут ый 10 чыыһылатын аастахха төлөнүүктэрэ. Холобур, тохсунньу ый иһин төлөбүр олунньу ый 10 күнүн аҥарыа суохтаах. Аҥарар түбэлтэҕэ ыйга 6% пеня ааҕыллар.

Коммунтеплосбыт.

x x x

ЧУРАПЧЫТААҔЫ 5048 №-дээх СБЕРБАНК ИҺИТИННЭРЭР!

Урукку 1991 сыллаах реформа иннинээҥи үүрдүрүлэрга 1932 сылга диэри төрөөбүттэргэ эбии компенсация төлөнөр. Маны сэргэ I группалаах, II группалаах 1950 сылга диэри төрүөх инбэлииттэргэ, инбэлиит оҕолор төрөппүттэригэр үүрдүрүлэригэр компенсация төлөнөр. Бу категорияҕа киирсэр дьон калэн билсэргитигэр.

Билсэр телефоннар: 42-070, 41-286. Аадырыспыт: Чурапчы салаҥнытэ, Ленин улуссатын 34 №-рэ.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Министерство по делам предпринимательства, развития туризма и занятости Республики Саха (Якутия) в марте в рамках Декады бытового обслуживания в РС (Я) с целью выявления лучших предприятий бытового обслуживания, ориентации и содействия предприятий внедрению современных технологий и передовых достижений организует республиканские конкурсы:

1. "Золотой стежок - 2004" по пошиву одежды. Участник конкурса должен представить коллекцию уровня pret - a - porter и национальной одежды.

Модели могут быть мужскими, женскими, детскими.

Победитель конкурса определяется с учетом следующих критериев:

- качество кроя и шитья;
- мастерство в обработке фактур;
- соответствие материала изготовляемой модели;
- соответствие коллекции основным тенденциям моды;
- композиционная целостность коллекции;
- стилевое и проектное решение.

2. Республиканский чемпионат парикмахеров "Золотой локон -2004". Участником конкурса может любой мастер, имеющий свидетельство или диплом об окончании профессиональных курсов, оказывающий парикмахерские услуги на территории РС (Я).

Соревнования проводятся среди женских мастеров по номинациям: "Салонная стрижка и укладка" и "Вечерняя прическа", среди мужских мастеров по номинациям: "Повседневная классическая прическа" и"Улично - молодежная стрижка".

3. "Мастер фото-2004" выставка - конкурс фоторабот. Конкурс проводится в номинации "Лучший по профессии "Мастер фото - 2004".

К участию в конкурсе допускаются фотографы, оказывающие услуги населению. Количество работ, представленных одним участником, не ограничивается. В случае, если количество работ представленных работ превышает технические возможности выставки, жюри конкурса проводит отборочный тур.

Требования к формированию представленных работ:

- размер фотографии должен быть не менее 14х22 см. Максимальный размер работы не ограничивается;
- все работы должны быть оформлены;
- каждая работа должна иметь название;
- работа снабжается визитной карточкой.

К участию в конкурсах допускаются юридические лица и предприниматели, оказывающие бытовые услуги населению.

По всем интересующимся вопросам обращаться в управление экономического развития муниципального образования "Чурапчинский улус (район)" или по тел. 41 - 120 Платоновой А.Г.

x x x

Чурапчинский филиал ОАО "Сахателеком" извещает, что в соответствии с пунктом 2 статьи 53 федерального закона от 07.07.2003 года № 126-ФЗ "О связи" сведения об абонентах-гражданах не могут быть включены в состав данных для оказания справочных и иных информационных услуг и не могут использоваться без их согласия в письменной форме оператором связи или третьими лицами для оказания таких услуг.

На указанном основании с момента опубликования настоящего извещения справочно-информационное обслуживание в части предоставления сведений об абонентах-гражданах телефонных сетей ОАО "Сахателеком", не давших на то своего письменного согласия, прекращается.

Абоненты-граждане, желающие включить свои данные в состав справочно-информационной базы для оказания справочных и иных информационых услуг, могут обратиться в отделения связи ОАО "Сахателеком" для подачи соответствующего заявления. При себе иметь документ, удостоверяющий личность.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРБЫТ:
редактор – 41-332, отделлар – 41-265.
E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительство, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай хамыыһыыта Государственнай учреждение. Массовай информация ньыматын туһунан РФ Сокуонунан туһулуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бириэмэ СР региональнай управлениятыгар 2003 с. бас ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нуомер – ПИ №19-0423.

"Саҥа олох" редакционнай-издательскай хамыыһыыта ГУ. Офсетнай бэчээт. Сакаалын № 13. Индекс 54907.
Тираж 2632. 04.02.2004 с. бэчээтэ бэриллиэ.
Хаһыат редактор уоскуоруунньуга, чэпчэрэ уонна субуллуу такаар.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар маарыннах суох түбэйэр буолуохтах.
Сурукка ыйыллар чаастыар кыраахтаахтыгар этиллиэхтэр автор туос бэйиэ суох.

ЭҺЭРДЭЛИЙБИТИ

Одьулун участковай балыҥатын үрдүк категориялаах патронажнай медсестратын МАТВЕЕВА Мария Петровнаны үйэ аҥарын туолар үбүлүйүгүнэн сахалыы айхаллыыбыт, ураҥхайдыы ураайдуубут!

Баҕарабыт Эйиэхэ уонна эн дьиэ кэргэҥнэргэ чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, дьолу-соргуну. Кыддьарга кыайтарыма, олох ыарахаттарыгар обустарыма. Өссө да улэттэн туоратабакка коллективкар куус-кемэ, ай-саная буоларгар эрэнэбит.

ЭҺэрдэни кытары участковай балыҥа коллектива.

x x x

Убаастабыллаах Екатерина Николаевна ЮЗЬМИНАНЫ күн сирин көрбүтүг үйэ аҥарын туолар үөрүүлэрэх үбүлүйүгүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истиҥник эҺэрдэлиибит!

Баҕарабыт бу улуу-маны үбүлүйдэхх күннэр таҥаарыылаах улэни, тулхадыйбат дорообуйаны, дьиэ кэргэҥнэр дьолу-соргуну. Саппаҕырбат санаалан, уҕарыйбат эрчимнэн, баайбайылыат олохтон диэн алгыспытын тиэрдэбит.

Маарыкчаннааҕы потребобщество бырабылыанньата, профкома.

x x x

Убаастабыллаах коллегаларбытын улуустааҕы дьиҥэ үөрэтии киинин директорын, РФ үөрэҕириитин туйгунун, туйгун категориялаах учууталы ПЕРЕВАЛОВА Антонина Павловнаны уонна эмиэ бу киин учууталын, "Филантроп-2002" норуоттар иккки ардыларынаҕы Сертификат хаһаайынын ДЬЯЧКОВСКАЯ Галина Петровнаны Саха Республикатын "Социальнай сулуусла туйгуна" знагынан наҕараадаламмыккытынан эҺэрдэлиибит!

Баҕарабыт киил мас курдук кытаанах дорообуйаны, тус бэйэҕитигэр дьолу-соргуну, улэҕитигэр өссө үрдүк чыпчаалы!

Дьиэҕэ үөрэтии уонна итии киинин коллектива.

БИЛЛЭРИИЛЭР

ЧУРАПЧЫ УЛУУҢУН ОЛОХТООХТОРУН ИСТИИЛЭРИГЭР!

Саҥа тэриллибит "Экспресс" такси Чурапчы иҥигэр, нэһилиэктэргэ уонна атын да улуустарга түүннэри-күүстэри дьону таһар. Билсэр телефоннар: 42-700, 41-237.

"Экспресс" такси өнөтүнэн туһаныҥ!

x x x

Бюджетнай тэриллэлэргэ улэлээччиларгын өнөнөн туһаначчылар 2004 сылга коммунальнай өнө уонна итиитии иҥин талаҕурдэри 100 % уу хаарчынан телуургутун иҥитиннэрэбит.

Квартираҕа олоруу иҥин талаҕур аастыт ыйа үүммут ый 10 чыҥылатын аастаҕа төлөнүөхтэх. Хоробур, тохсунньу ый иҥин талаҕур олунньу ый 10 күнүн аҥарыа суохтаах. Аҥарар туһалтэҕэ мйга 6% пеня ааҕыллар.

Коммунтеплосбыт.

x x x

ЧУРАПЧЫТААҔЫ 5048 №-дээх СБЕРБАНК ИҺИТИННЭРЭР!

Урукку 1991 сылтаах реформа иннинэҕи уурдарыыларга 1932 сылга диэри терообуттэргэ эбии компенсация таланнар. Маны сэргэ I группалаах, II группалаах 1950 сылга диэри тэрүөк инбэлииттэргэ, инбэлиит оҕолор тереппуттэригэр уурдарыыларыгар компенсация таланнар. Бу категорияҕа киирсэр дьон кэлэн билсэргитигэр.

Билсэр телефоннар: 42-070, 41-286. Аадырыспыт: Чурапчы сэлиэнньэтэ, Ленин уулуссатын 34 №-ра.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Министерство по делам предпринимательства, развития туризма и занятости Республики Саха (Якутия) в марте в рамках Декады бытового обслуживания в РС (Я) с целью выявления лучших предприятий бытового обслуживания, ориентации и содействия предприятий внедрению современных технологий и передовых достижений организует республиканские конкурсы:

1. "Золотой стежок - 2004" по пошиву одежды. Участник конкурса должен представить коллекцию уровня pret - a - porter и национальной одежды.

Модели могут быть мужскими, женскими, детскими.

Победитель конкурса определяется с учетом следующих критериев:

- качество кроя и шитья;
- мастерство в обработке фактур;
- соответствие материала изготовляемой модели;
- соответствие коллекции основным тенденциям моды;
- композиционная целостность коллекции;
- стилевое и проектное решение.

2. Республиканский чемпионат парикмахеров "Золотой локон -2004". Участником конкурса может любой мастер, имеющий свидетельство или диплом об окончании профессиональных курсов, оказывающий парикмахерские услуги на территории РС (Я).

Соревнования проводятся среди женских мастеров по номинациям: "Салонная стрижка и укладка" и "Вечерняя прическа", среди мужских мастеров по номинациям: "Повседневная классическая прическа" и"Улично - молодежная стрижка".

3. "Мастер фото-2004" выставка - конкурс фоторабот. Конкурс проводится в номинации "Лучший по профессии "Мастер фото - 2004".

К участию в конкурсе допускаются фотографы, оказывающие услуги населению. Количество работ, представленных одним участником, не ограничивается. В случае, если количество работ представленных работ превышает технические возможности выставки, жюри конкурса проводит отборочный тур.

Требования к формированию представленных работ:

- размер фотографии должен быть не менее 14х22 см. Максимальный размер работы не ограничивается;
- все работы должны быть оформлены;
- каждая работа должна иметь название;
- работа снабжается визитной карточкой.

К участию в конкурсах допускаются юридические лица и предприниматели, оказывающие бытовые услуги населению.

По всем интересующимся вопросам обращаться в управление экономического развития муниципального образования "Чурапчинский улус (район)" или по тел. 41 - 120 Платоновой А.Г.

x x x

Чурапчинский филиал ОАО "Сахателеком" извещает, что в соответствии с пунктом 2 статьи 53 федерального закона от 07.07.2003 года № 126-ФЗ "О связи" сведения об абонентах-гражданах не могут быть включены в состав данных для оказания справочных и иных информационных услуг и не могут использоваться без их согласия в письменной форме оператором связи или третьими лицами для оказания таких услуг.

На указанном основании с момента опубликования настоящего извещения справочно-информационное обслуживание в части предоставления сведений об абонентах-гражданах телефонных сетей ОАО "Сахателеком", не давших на то своего письменного согласия, прекращается.

Абоненты-граждане, желающие включить свои данные в состав справочно-информационной базы для оказания справочных и иных информационных услуг, могут обратиться в отделения связи ОАО "Сахателеком" для подачи соответствующего заявления. При себе иметь документ, удостоверяющий личность.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
АДАРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРБЫТ:
редактор – 41-332, отделлар – 41-265.
E-mail: Osonoloh@churap.sakha.ru

Тэриллэн таһаарааччылар: СР Правительство, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай хамыыһыа Государственнай учреждение. Массовай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһугунан хаҥыллыллыбыт уонна регистрацияланыбыт РФ баанньатын СР региональнай управлениетэ 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияланыбыт нумера – ПИ №19-0423.

"Саҥа олох" редакционнай-издательскай хамыыһыа ГУ. Офсетной печать. Заказын № 13. Индекс 54907. Тираж 2632. 04.02.2004 с. печатка бэриллибит. Хаһыат материалларын устан отторуллуохтар, чаастарыгар уонна суруллаан тэлэрдэр.

Автор суруллар этиилэр саҥа редакция позициятыгар маҥан сап тубэтэр буолбатах. Суруллар нөҥүлэр чаастарын кырдьыгыттан этиилэриэн автор тус бэйэтэ сурдаах.